

Podpora energetske tranzicije Savinjsko-šaleške premogovne regije z izvajanjem projekta DeCarb

Zavod Energetska agencija za Savinjsko, Šaleško in Koroško regijo je pri izvajanju mednarodnega projekta DeCarb v tesnem sodelovanju z omrežjem regionalnih deležnikov aktivno prispeval k oblikovanju strateških okvirjev energetske tranzicije Savinjsko-šaleške premogovno intenzivne regije. Glavne usmeritve prehoda iz premoga na trajnostne energetske vire poleg samega razogljčenja sektorjev energetike in prometa obsegajo temeljno zahtevo po ustvarjanju pogojev za nastanek novih delovnih mest z visoko dodano vrednostjo ter spodbujanju razvojno-raziskovalnih potencialov regije s čimer se zagotavljajo dolgoročno vzdržni socio-ekonomski sistemi in družbena kohezija.

Energetski prehod SAŠA regije je projekt državnega in širšega družbenega pomena. Način izvedbe in raven uspeha pri doseganju ključnih ciljev prehoda iz premoga bosta skozi naslednja desetletja v veliki meri določala kvaliteto bivanja in nadaljnje priložnosti gospodarskega in družbenega razvoja tako v Republiki Sloveniji kot tudi v Savinjsko-šaleški sub regiji.

Zavod Energetska agencija KSENA je skladno s svojim temeljnim poslanstvom strokovnemu udejstvovanju v povezavi s pripravo na prestrukturiranje regije v zadnjih letih namenjal prioritarno obravnavo. V okviru izvajanja projekta DeCarb je Zavod KSENA v zadnjem letu nadaljeval z aktivnostmi celovite izdelave razvojnih in investicijskih projektov na področju trajnostne energetike, aktivno se je vključil v pripravo pripomb in sugestij na temeljne strateške razvojne akte v pripravi (vključujoč Strategija za prestrukturiranje, območni načrt JTF, podnebni sklad, itd.). Z organizacijo dogodkov s pomočjo odločevalcev na lokalnem, regionalnem in nacionalnem nivoju pa je vseskozi spodbujal konstruktivno in transparentno izmenjavo strokovnih mnenj z namenom učinkovitega sprejemanja odločitev in poenotenja stališč med različnimi deležniki.

Nekatere izmed bistvenih aktivnosti delovanja in prihodnje usmeritve na projektu DeCarb so povzete v osnutku akcijskega načrta za podporo razogljčenja regije v sklopu izvedbe prestrukturiranja, ki je bil prvič javno predstavljen v sklopu Nacionalnega informativnega dne na temo energetskega prestrukturiranja, ki ga je Zavod KSENA organiziral v sodelovanju z medijsko hišo Energetika.NET.

Akcijski načrt, razvoj katerega predstavlja tudi osrednjo aktivnost samega projekta DeCarb, predstavlja ključni politično-kritičen dokument, v katerem so podrobno opisane akcije in projekti, ki jih je Zavod KSENA z namenom zagotavljanja pravičnega prehoda, izvajal v okviru samega projekta DeCarb. Gre za; aktivno sodelovanje v odboru za nizkoogljično, zeleno in povezano SAŠA regijo, v okviru katerega je Zavod KSENA sooblikoval smernice, na podlagi katerih je Razvojna Agencija SAŠA regije oblikovala *Območni razvojni program Savinjsko-Šaleške regije za obdobje 2021-2027*, oblikovanje pripomb in sugestij za revizijo *Programa porabe sredstev sklada za podnebne spremembe 2021 – 2021*, v katerega se zaradi velikega ogljičnega odtisa, ki ga za sabo pušča premogovna industrija iz Termo Elektrarne Šoštanj preliva veliko sredstev, ki jih Termo Elektrarna Šoštanj uporabi za nakup emisijskih kuponov, posveti in komunikacija z nacionalnimi odločevalci, priprava projektnih predlogov za območni načrt sklada za pravični prehod ter pripombe in sugestije na *Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda*. Zavod KSENA je skupaj z deležnikom Mestno občino Velenje na pristojno ministrstvo oddal obsežno tabelo pripomb in sugestij, ki se nanašajo na posamezne strani, odstavke in poglavja drugega osnutka *Nacionalne strategije za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda*, ki je bil v javni obravnavi od 15. marca do 15. aprila letos.

V 6. semestru projekta DeCarb je Zavod KSENA skupaj z medijsko hišo Energetika.NET gostil dogodek z naslovom »Socialni dialog o novi energetske mešanici: Energetski prehod Savinjsko-šaleške regije«, na katerem je na temo regionalne energetske tranzicije potekala tudi obširna diskusija o pravičnem prestrukturiranju regije. V okviru projekta DeCarb zaposleni sledijo tudi ostalim dogodkom, organiziranim na temo državnega energetskega prehoda in hkratnega izstopa iz premoga. V ta namen je časnik Finance gostil hibridni dogodek z naslovom: »Kaj pomeni predčasno slovo od premoga za slovensko elektroenergetiko in šaleško socialo?«

Na to temo je bila sklicana izredna seja Sveta Mestne občine Velenje, na katero so bili poleg državnega sekretarja Blaža Košoroka, povabljeni še nekateri drugi predstavniki državnih ministrstev. Holding Slovenske Elektrarne pa je po poteku javne obravnave *Nacionalne Strategije za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda* gostil tudi posvet z naslovom »Pogoji«, na katerem je želel z svojim omrežjem pomembnih deležnikov in strokovnjakov določiti pogoje, ki naj bi jih vsi, ki so in bodo v prihodnje vpleteni v prestrukturiranje Zasavske in SAŠA regije ter slovenskega energetskega sektorja, tudi spoštovali in upoštevali. S koncem meseca maja je projekt DeCarb prešel v 7.semester izvajanja aktivne faze, v sklopu katerega se nadaljujejo prizadevanja za vzpostavitev optimalnih okvirjev za izvedbo energetske tranzicije po načelih pravičnega prehoda, tako iz stališča vsebinskih prioritet kot tudi virov za financiranje in časovnih terminov.

Projekt DeCarb, ki je bil odobren v okviru tretjega razpisa programa Interreg Europe pod prioriteto nizkoogljično gospodarstvo, se je pričel izvajati junija 2018 in bo trajal do konca meseca maja 2023.

Več informacij o projektu je dostopnih na spletni strani <https://www.interregeurope.eu/decarb/>

Kontakt:

Vodilni partner

SZREDA - Stara Zagora Regional Economic Development Agency | Bolgarija

E: office@szeda.eu

Projektni partner iz Slovenije

KSSENA - Zavod Energetska Agencija za Savinjsko, Šaleško in Koroško

Titov trg 1

3320 Velenje, Slovenija

E: info@kssena.velenje.eu W: www.kssena.si